

IMPACTUL PROIECTULUI TEMATIC ASUPRA ELEVILOR

Profesor pentru învățământ primar
Stan Nicoleta-Ecaterina
Școala Gimnazială nr. 307, București, sector 2

“A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul,
dar a face ceva pentru salvarea naturii atât de amenințată azi
înseamnă a contribui la fericirea omenirii.”

(Eugen Popa)

Dragostea pentru natură trebuie să fie o componentă esențială a comportamentului uman. Mediul înconjurător reprezintă totalitatea factorilor externi în care se află ființele și lucrurile. Protejarea mediului este o problemă ce trebuie să-i intereseze nu doar pe ecologiști, ci pe toți: adulți și copii.

Cunoașterea naturii, a mediului înconjurător, cu toate fenomenele sale biologice și nebiologice este necesară pentru formarea unor noțiuni, idei, convingeri, raționamente, a unui comportament adecvat și a conștiinței ecologice.

Rolul major revine dascălilor care, încă de la intrarea copiilor în școală, îi vor ajuta să conștientizeze că toți oamenii au datoria protejării mediului în care trăiesc. În cadrul lecțiilor de Științe ale naturii sau în cadrul activităților extracurriculare, elevii trebuie dirijați să cunoască și să ocrotească elementele mediului înconjurător, să iubească plantele și animalele, să adopte un comportament adecvat raportat la mediul în care își desfășoară activitatea și să ia atitudine față de cei care încalcă regulile.

O modalitate eficientă, cu rezultate vizibile în atitudinea și comportamentul elevilor este Proiectul tematic. Utilitatea lui constă în aceea că îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințele dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara școlii, dă posibilitatea elevilor de a se implica și organiza prin investigare individuală sau în grup, autoconducându-și procesul de educație, îi pune în contact cu comunitatea și le creează posibilitatea de a-și susține în mod public opiniile. Elevii au posibilitatea, pe parcursul proiectului, să se simtă în ipostaza de mici cercetători ai realității sau de interlocutori ai unor oameni pe care nu îi abordează zilnic (specialiști în diferite domenii). Ei se simt responsabilizați, se implică cu plăcere și, ca urmare a explicațiilor și sfaturilor date, înțeleg semnificația unor norme, optează pentru ele și-și manifestă dorința de a se conduce după acestea în acțiunile lor prin adoptarea unei atitudini și a unui comportament ecologic.

În “pedagogia proiectivă” modernă, proiectul este înțeles ca o temă de cercetare orientată spre atingerea unui scop bine precizat și care urmează să fie realizată, pe cât posibil, prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. În acest sens, elevii își aleg sau primesc o temă de cercetare, relativ cuprinzătoare, pe care o realizează în variate forme de studiu, de investigație și de activitate practică, fie individual, fie prin efort colectiv, în echipă.

Proiectul poate lua forme variate, în funcție de natura activității, de gradul de complexitate a temei, de vârsta școlară etc... Se pot efectua: investigații în mediul înconjurător; strângerea de materiale locale și prelucrarea lor pentru organizarea unui muzeu al școlii, o istorie a satului, a orașului; pregătirea unor colecții sintetice, confecționarea unor materiale didactice, construcția unor modele, machete, aparate, dispozitive tehnice etc... care vin să completeze înzestrarea cabinetelor și laboratoarelor școlare; proiecte manuale; proiecte de înfrumusețare a cartierului; proiecte de an, semestru, care materializează eforturile pe o perioadă limitată de activitate școlară.

Confruntarea cu situații veridice declanșează o efervescentă pe plan mental, invită la căutare, iar execuția proiectului întărește spiritul de răspundere proprie, apropie elevul de lumea complexă cu care se întâlnește în viață, contribuie la maturizarea gândirii. Conștiința că opera

realizată este utilă cuiva, face ca în ochii elevilor munca intelectuală impletită cu cea fizică să dobândească adevăratul ei sens, să devină o sursă puternică de motivație.

Activitatea cadrului didactic vizează: organizarea activității grupurilor; consilierea (dă sugestii, informații); încurajarea participării elevilor; neimplicarea (lasă grupul să lucreze singur); evaluarea. Cadrul didactic este animator, consultant, prezent mereu în umbră. Instrucțiunile emise de către acesta trebuie să fie clare, specifice și să conțină o limită de timp pentru îndeplinirea obiectivelor. Acestea se scriu pe tablă, pe coli de hârtie și se precizează rolurile elevilor în grup.

Activitatea grupului: secretar (scrie ideile emise de participanți), moderator (asigură participarea tuturor membrilor la discuții, la activitățile propuse), timer (urmărește încadrarea în timp a activității), raportor (prezintă întregii clase concluziile grupului).

Etapile realizării unui proiect sunt următoarele:

- Alegerea temei
- Planificarea activității (stabilirea obiectivelor, formarea grupelor, alegerea subiectului în cadrul temei proiectului de către fiecare grup/elev, distribuirea responsabilităților în cadrul grupului, identificarea surselor de informare)
- Cercetarea propriu-zisă (documente, vizite la fața locului, emitere de ipoteze, activități de laborator, teren, găsire de soluții și verificarea acestora, stabilirea de concluzii)
- Realizarea materialelor
- Prezentarea rezultatelor cercetării și / sau a materialelor create
- Evaluarea cercetării în ansamblu (a modului de lucru, a produsului realizat).

În acest sens, eu am demarat proiectul tematic “Natura are nevoie de noi”, cu scopul de a-i înarma pe elevi cu cunoștințe de ecologie, respectând particularitățile de vârstă și individuale, de a-i sensibiliza cu privire la frumusețile naturii, de a le dezvolta gustul pentru descoperirea adevărilor și legităților naturii din jurul lor, de a-i învăța cum să iubească natura, să o cunoască, să-i protejeze frumusețile și monumentele, să o ocrotească, să adopte un comportament ecologic și să aibă o atitudine combativă față de cei care provoacă stricăciuni sau distrug mediul înconjurător.

Condițiile preliminare care au stat la demararea proiectului au fost: existența factorilor poluanți în zonă (parcuri, străzi); necesitatea combaterii poluării din zona orașului București; educarea elevilor în vederea ameliorării relațiilor umane și mediul înconjurător; o nouă strategie pentru formarea unor aptitudini, abilități, atitudini pozitive față de problemele mediului înconjurător.

Proiectul prevede realizarea și distribuirea de diverse materiale informativ-educative pe teme ecologice destinate mai multor grupuri țintă (elevi, cadre didactice, locuitorii orașului București, factori competenți) având drept scop sensibilizarea factorilor implicați, a autorităților locale și a opiniei publice față de problematica poluării mediului înconjurător din zonă.

Dorința elevilor de a participa la acest proiect a fost unanimă. Ei au propus diferite denumiri pentru proiect și, împreună am ales titlul “**Natura are nevoie de noi**”. Acest proiect s-a derulat în cursul anilor școlari 2011-2015.

Consider că demersurile didactice și educative au constituit un impuls permanent în această direcție, urmărind cooptarea elevilor în acțiuni concrete de cunoaștere și intervenție practică și pozitivă în ceea ce privește mediul natural înconjurător. În centrul acțiunii s-au aflat elevii din ciclul primar din școală, iar accentul s-a pus de la ce să învețe la în ce scop și cu ce rezultate să se învețe. Am pus accent pe experiența de viață a micilor școlari, pornind de la ceea ce știau ei, în sensul descoperirii varietății formelor și fenomenelor naturii, pe cale experimentală, prin contactul direct cu mediul înconjurător, iar rolul meu de cadru didactic a fost de ghid și colaborator.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Promovarea în rândul elevilor a conceptelor ecologice cu privire la un mediu sănătos în zona în care locuiesc și sensibilizarea elevilor / populației asupra problematicei poluării cu deșeuri a

mediului înconjurător, precum și îmbogățirea percepției acestora despre mediu; cooptarea elevilor în acțiuni concrete de cunoaștere, de cercetare și intervenție practică pozitivă în ceea ce privește mediul înconjurător, ocrotirea acestuia;

- Formarea convingerii de ocrotire a mediului și adoptarea unui comportament adecvat ce promovează valorile pozitive în ce privește ocrotirea și protecția mediului înconjurător.

OBIECTIVE URMĂRITE:

- a) cunoașterea problematicii ce vizează acțiunile de ocrotire a mediului;
- b) înțelegerea de către elevi a legislației mediului înconjurător;
- c) informarea elevilor despre resursele naturale din zonă și importanța acestora în viața oamenilor;
- d) cunoașterea principalelor aspecte legate de educația ecologică și conștientizarea necesității ocrotirii, protejării și conservării naturii;
- e) formarea și dezvoltarea capacităților și abilităților de investigare-experimentare-explorare a realității, folosind instrumente și procedee specifice particularităților de vârstă și individuale;
- f) dezvoltarea interesului și responsabilității pentru menținerea unui mediu echilibrat, propice vieții sănătoase;
- g) realizarea unui colț ecologic.

ȚINTA SPECIALĂ:

- Parteneriat: școală - comunitatea locală - organe abilitate

GRUPURILE ȚINTĂ:

- Comunitatea locală, în special elevii claselor I-IV;
- Factorii de decizie la nivel local (primăria sectorului).

ARIA DE DESFĂȘURARE:

- Școala, curtea acesteia, străzile și parcurile din jurul școlii

INDICATORI:

- Acțiuni de cunoaștere a mediului înconjurător (documentarea din cărți, reviste, filme documentare, pliante, emisiuni mass-media, consultând internetul, învățând unii de la alții, învățând de la experți);
- Acțiuni de ocrotire, protejare a mediului;
- Acțiuni practice de formare a unui comportament ecologic;
- Alcătuirea unor portofolii pe această temă;
- Realizarea unui colț ecologic în școală;
- Activități de reciclare și reutilizare a materiilor refolosibile;
- Sensibilizarea celor din jur cu privire la reducerea gradului de poluare, prevenirea degradării mediului din zonă.

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

- Întocmirea proiectului și analiza lui;
- Amenajarea și întreținerea "colțului ecologic" în fiecare clasă;
- Colectarea și valorificarea materialelor refolosibile;
- Participarea la manifestările organizate cu ocazia unor zile importante: Ziua Pământului, Ziua Mondială a Apei, Ziua Mondială a Sănătății;
- Aplicarea unui proiect de sistematizare a spațiului verde din jurul școlii: plantare de puiți și flori;
- Întâlniri cu specialiștii în protecția mediului;
- Excursii, drumeții;
- Confectionare de pliante ecologice, orare ecologice, albume;
- Activități de informare a opiniei publice.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- Pe parcursul derularii proiectului constând în identificarea surselor adecvate de informații, identificarea problemelor, strângerea de informații, am folosit metodele: observarea sistematică, chestionarea orală, realizarea de desene și colaje, portofolii personale;
- La finalizare: raport de evaluare incluzând principalele activități desfășurate, rezultatele obținute, precum și impactul proiectului asupra comunității.

În concluzie, variabilitatea și capacitatea de îmbogățire permanentă a științei pe seama observației, a interpretării acesteia și a rafinării modalităților de experimentare trebuie să fie idei pe care copiii trebuie să le desprindă încă din școală. Ei trebuie învățați să-și dezvolte propriile idei despre lumea care îi înconjoară, acest lucru fiind posibil doar dacă învățătorul găsește cele mai bune căi de a face accesibile conținuturile acestei discipline.

Împăcarea cu natura, prietenia față de ea, iubirea reprezintă singura noastră șansă pentru viitor, iar viitorul sunt ei, copiii. Din acest motiv pledăm cu toată puterea sufletului și a minții să facem front comun pentru o educație ecologică serioasă și profundă în cadrul căreia asimilarea cunoștințelor se îmbină cu activitățile practice de protejare a mediului.